

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Skrifstofa Alþingis - nefndasvið
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 3. mars 2021

2102044SA KB
Málalýkill: 00.63

**Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á vegalögum
(þjóðferjuleiðir), 137. mál.**

Vísað er til tölvupósts frá nefndarsviði Alþingis þar sem óskað er eftir umsögn um frumvarp til laga um breytingu á vegalögum, nr. 80/2007, með síðari breytingum (þjóðferjuleiðir), 137. mál.

Markmið frumvarpsins er að ákveðnar ferjuleiðir falli undir skilgreiningu vegalaga á þjóðvegum. Þannig verði tiltekið að þjóðferjuleiðir séu hluti af grunnkerfi samgangna eins og það er skilgreint í samgönguáætlun og að til þjóðferjuleiða teljist leiðir þar sem ferja kemur í stað vegasambands um stofnveg og tengir byggðir landsins, sem umluktar eru sjó, við grunnkerfi samgangna á meginlandinu. Þá er einnig lagt til að í samgönguáætlun skuli ákveða fjárveitingu vegna kostnaðar við ferjur sem þjónusta þjóðferjuleiðir til flutnings á fólki og bifreiðum. Einnig verði heimilt að ákveða fjárveitingu til greiðslu hluta kostnaðar við ferjur sem eru mikilvægar fyrir ferðaþjónustu.

Afstaða sambandsins

Greiðar og öruggar samgöngur eru mikilvægur hlekkur í uppbyggingu og viðhaldi öflugra byggða um allt land. Í stefnumörkun sambandsins fyrir árin 2018-2022 segir m.a. að sambandið skuli vinna að því, í samvinnu við landshlutasamtök sveitarfélaga, að tryggja öruggan laga- og rekstrargrundvöll fyrir heildstætt kerfi almenningssamgangna milli og innan landshluta. Þá skuli leggja áherslu á að fjárveitingar verði auknar til verkefnisins og framtíðarskipulag rekstrar verði útfært á skýran hátt.

Í núgildandi samgönguáætlun er einnig lögð áhersla á þróun almenningssamgangna um allt land (aðgerð A.10) og í október 2019 gaf samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið út heildarstefnu í almenningssamgöngum milli byggða, [Ferðumst saman](#). Þar segir að tilefni mótunar heildarstefnu um almenningssamgöngur milli byggða á Íslandi sé að tengja saman skipulag á ferðamatunum þremur í lofti, láði og legi þannig að þeir styrki hver annan og stuðli þannig að bættu heildarkerfi og um leið auknu aðgengi og lífsgæðum um land allt. Samkvæmt stefnunni er eitt af lykilviðfangsefnum næstu ára að “*Heildstætt leiðakerfi á lofti, láði og legi tengist saman og bjóði samþættar leiðir milli staða.*” Þá segir við markmið 5 í stefnunni, um jákvæða byggðapróun, að greina skuli kosti þess að lykillleiðir almenningssamgöngukerfisins verði hluti af grunnneti samgangna.

Með vísan til framangreinds er sambandið fylgjandi markmiðum frumvarpsins um að þjóðferjuleiðir verði skilgreindar sem hluti af grunnkerfi samgangna og að tekið verði tillit til þeirra við gerð og fjármögnun samgönguáætlunar.

Virðingarfyllt

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri

Alþingi
b.t. Umhverfis- og samgöngunefndar
Kirkjustræti
101 Reykjavík

Reykjavík, 25. febrúar 2021
Tilv.:2102700 / AFJ

Efni: 137. mál til umsagnar - frumvarp um breytingu á vegalögum, nr. 80/2007, með síðari breytingum (þjóðferjuleiðir)

Vísað er til erindis Umhverfis- og samgöngunefndar Alþingis dags. 18. febrúar sl. þar sem óskað er umsagnar Samgöngustofu við 137. mál, Frumvarp til laga um breytingu á vegalögum nr. 80/2007, með síðari breytingum (þjóðferjuleiðir).

Samgöngustofa hefur kynnt sér efni frumvarpsins og hefur eftirfarandi athugasemdir:

Vakin er athygli á því að skoða þarf áhrif þess ef þjóðferjuleið verður skilgreind sem hluti þjóðvega. Ákvæði er varða veghald, veggjald, notkunargjald geta glatað merkingu sinni eða verið til þess fallin að valda misskilningi þegar þjóðferjuleið er orðin skilgreindur hluti þjóðvega. Þannig þarf að skoða hvernig skylda til að sinna veghaldi þjóðveggar útfærast á þjóðferjuleið eða hvernig heimilt sé að reikna veggjald eða notkunargjald þar af. Í því ljósi er jafnframt mikilvægt að gæta að því að heimildir til gjaldtöku séu skýrar svo rekstraraðilum ferja um þær leiðir sé heimilt að innheimta gjald fyrir starfsemi sína sem og að ljóst sé að hvaða leyti sértæk hugtök laganna sem leiða af eðli og hlutverki vega falli undir þjóðferjuleiðir séu þær skilgreindar hluti þjóðvega.

Þá er að aðeins óljóst hvort með þjóðferjuleið sé átt við siglingaleiðina án ferju eða annars skips, eða siglingaleiðina eins og hún er þjónustuð með tittekinni ferju eða skipi. Í ljósi orðalags 2. gr. frumvarpsins, sbr. 1. mgr. 22. gr. vegalaga. má þó telja líklegt að þjóðferjuleið sé siglingaleiðin sem slík. Er það í ljósi þess að greinin víkur að því að ferja sem þjónustar þjóðferjuleið geti fengið fjárveitingu úr ríkissjóði skv. samgönguáætlun.

Með vísan til framangreinds fæst ekki séð að frumvarpið geti hafi tilætluð áhrif þegar horft er til markmiðs í greinargerð um að ákvarðanir við gjaldtöku af siglingum ferja séu takmörkum háðar líkt og gildir um vegi. Það að siglingaleið sé skilgreind sem þjóðferjuleið hefði ekki þau áhrif, enda hefur það ekki áhrif á gjaldskrárákvörðun rekstraraðila sem siglir eftir siglingaleiðinni. Gjaldtaka af afnotum vegamannvirkja lítur ekki sömu lögmálum og farartækið sem flytur viðkomandi um mannvirkið. Til samanburðar má geta ökutækis sem flytur aðila um þjóðveg á landi gegn gjaldi er ekki bundið neinum sértækum böndum við innheimtu gjalds af viðskiptavini sínum vegna flutnings um veginn. Hið sama myndi gilda hér um ferjur þrátt fyrir að siglingaleiðir yrðu skilgreindar sem hluti þjóðvegakerfisins

Sé lögunum þannig ætlað, líkt og tekið er fram í greinargerð, að mæta niðurstöðu Umboðsmanns Alþingis í máli nr. 4904/2007 þá fæst ekki séð að skilgreining tiltekinna siglingaleiðar sem þjóðferjuleiðar fái breytt þeirri niðurstöðu að ferjunni sem slíkri verði ekki jafnað til þjóðveggar.

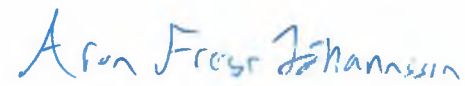
Að lokum er bent á að eins og frumvarpið er orðað þá missir íslenska ríkið heimild til þess að styrkja ferjur á leiðum sem þjónust byggðir sem ekki eru umluktar sjó heldur er fôr landleiðinaskert hluta úr

ári. Slík heimild er til staðar í dag komi ferja í stað vegasambands um stofnveg eða tengiveg að minnsta kosti hluta úr ári. Íslenska ríkinu væri því óheimilt á grundvelli 22. gr. vegalaga að styðja við aðrar ferjur en þær sem þjónusta byggðir sem umluktar eru sjó, eða eyjur.

Virðingarfyllt

Kristín Helga Markúsdóttir
Framkvæmdastjóri stjórnsýslu og þróunar

Aron Freyr Jóhannsson
Lögfræðingur

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis
Skrifstofa Alþingis, nefndasvið
150 Reykjavík

Stykkishólmi, 01.03.2021

Á 396. fundi bæjarstjórnar Stykkishólmsbæjar 25. febrúar 2021, var tekið fyrir neðangreint erindi:

Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á vegalögum (þjóðferjuleiðir), 137. mál.

Umhverfis- og samgöngunefnd Alþingis sendir til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á vegalögum, nr. 80/2007, með síðari breytingum (þjóðferjuleiðir), 137. mál.

Ályktun bæjarstjórnar

Bæjarstjórn Stykkishólmsbæjar tekur undir tilgang frumvarpsins og mikilvægi þess að gera ferjuleiðir að þjóðferjuleiðum þannig að slíkar samgöngur séu jafnsettar stöðu þjóðvega. Þessi breyting mun tryggja að þær leiðir verði hluti af grunnkerfi samgangna í samgönguáætlun hverju sinni og þeim fjárveitingum sem þar koma fram, enda eru umræddar tengingar eyjanna við samgöngukerfið afar mikilvægar fyrir íbúa, gesti og atvinnustarfsemi á þeim svæðum sem þarna falla undir.

Bæjarstjórn Stykkishólmsbæjar undirstrikar mikilvægi ferjuleiðarinnar um Breiðaffjörð, sem tengir bæði Flatey og aðrar eyjar sem eru byggðar hluta ársins, ásamt því að tengja sunnanverða Vestfirði við þjóðvegakerfið. Mikil umferð ferðamanna er milli Snæfellsness og Vestfjarða og gegnir þar ferjuleiðin um Breiðaffjörð lykil hlutverki.

Þetta tilkynnist hér með.

Virðingarfyllst,

Jakob Björgvin Jakobsson,
bæjarstjóri

Alþingi
Umhverfis og samgöngunefnd
nefndasvid@althingi.is

Ísafirði 4. mars 2021

Umsögn frumvarp til laga um breytingu á vegalögum, nr. 80/2007, með síðari breytingum (þjóðferjuleiðir). 137. mál.

Stjórn Vestfjarðastofu sem fer með málefni Fjórðungssambands Vestfirðinga, leggur áherslu á að landsmenn allir, eigi aðgengi að heilsárssamgöngum og tengingu við þjóðvegakerfi landsins óháð búsetu. Á Vestfjörðum eru Flatey á Breiðafirði og Vigur í Ísafjarðardjúpi eyjar í byggð og benda verður á að Vigur er ekki nefnd sem slík frumvarpinu.

Stjórn Vestfjarðastofu vill síðan nota þetta tækifæri, til að benda umhverfis og samgöngunefnd Alþingis á að staða íbúa Árneshrepps er um margt sérstök varðandi tengingu við þjóðvegakerfið, líkt og bent er á í frumvarpinu varðandi stöðu íbúa á eyjum við Ísland

Um árábil hefur vetrarþjónusta Vegagerðarinnar miðast við svokallaða G reglu og er þá vegur norður í Árneshrepp ekki mokaður frá áramótum og til loka mars. Öll aðföng sem ekki tekst að birgja sig upp fyrir lokun vegarins og síðan öll ferskvara þurfa því að berast með áætlunarflugi, sem er tvisvar í viku. Kostnaður er margfaldur miðað við landflutninga og magn sem flytja má hverju sinni er mjög takmarkað.

Af nýlegum svörum stjórnvalda og Vegagerðar má ráða að ekki stendur til að breyta þessari ráðstöfun í vetrarþjónustu við íbúa Árneshrepps. Þannig eru íbúar Árneshrepps hluta vetrarins í þeirri stöðu að búa líkt og á eyju, en hafa í raun verri þjónustu í samanburði við íbúa á eyjum við Ísland.

f.h. Vestfjarðastofu

Aðalsteinn Óskarsson, sviðsstjóri.